

UCHWAŁA Nr .....
RADY MIEJSKIEJ W SOBÓTCE
z dnia 28 grudnia 2017 roku

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Miasta i Gminy Sobótka na rok 2018**

Na podstawie art. 18 ust 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017r poz. 1875 i poz. 2232) oraz art. 6 ust. 2 pkt. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1390)

**Rada Miejska w Sobótce,
uchwala co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się do realizacji **Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Miasta i Gminy Sobótka na rok 2018**, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Sobótka.

§ 3. Traci moc uchwała Nr XXVIII/210/16 Rady Miejskiej w Sobótce z dnia 28 grudnia 2016 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Miasta i Gminy Sobótka na rok 2017.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2018 roku.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
Dla Miasta i Gminy Sobótka
NA ROK 2018**

Wstęp

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390), zwana dalej **ustawą** definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera formy: przemocy fizycznej, przemocy psychicznej, seksualnej, a nawet przemocy ekonomicznej. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydentem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Rodzaje przemocy:

1) **przemoc fizyczna** – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia (popychanie, obezwładnianie,

przytrzymywanie, policzkowanie, kopanie, duszenie, bicie rękami i przedmiotami, parzenie, użycie broni itp.).

2) **przemoc seksualna** – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności (wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego itp.).

3) **przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu (wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, karanie przez odmowę uczuć, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami, domaganie się posłuszeństwa, wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, stosowanie gróźb itp.).

4) **przemoc ekonomiczna** – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy (odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwienie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspokajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny itp.).

5) **zaniedbanie** – to ciągle nie zaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc w rodzinie ma negatywne konsekwencje i jest przestępstwem z art. 207 Kodeksu Karnego. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Pomimo większej świadomości społecznej tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie i zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom. Najczęściej identyfikowanymi ofiarami przemocy w rodzinie są kobiety i dzieci. Istnieją jednak powody by sądzić, że przemoc rodzinna dotyczy także często mężczyzn, osób starszych i niepełnosprawnych. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań.

Ustawa w art. 6 ust. 2 pkt 1 nałożyła na gminę obowiązek opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W mieście i gminie Sobótka do końca 2017 r. obowiązuje program przeciwdziałania przemocy w rodzinie, podjęty Uchwałą Nr XXVIII/210/16 Rady Miejskiej w Sobótce z dnia 28 grudnia 2016 r. w sprawie: Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie miasta i gminy Sobótka na rok 2017. Z uwagi na obowiązek ustawowy i społeczny nakaz dbania o osoby dotknięte przemocą w rodzinie należy te działania kontynuować i wyznaczyć nowe zadania.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Miasta i Gminy Sobótka, zwany **Programem** ma charakter długofalowy,

jego działania obejmują każdy rok, w związku ze zmianą planów finansowych- kontynuowany i uchwalany jest co roku.

I. SKALA ZJAWISKA PRZEMOCY W GMINIE SOBÓTKA

Na terenie Gminy Sobótka dane liczbowe dotyczące przemocy były gromadzone w różnych instytucjach, są to m.in: Komisariat Policji w Sobótce, Ośrodek Pomocy Społecznej i Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Od 2012 roku procedura niebieskiej karty została przejęta przez Zespół Interdyscyplinarny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie prowadzony w Ośrodku Pomocy Społecznej w Sobótce. Zawiera on dane od wszystkich instytucji mogących założyć NK. Dane te w latach 2014-2017 (I-XI) przedstawiają się następująco:

Tabela nr 1. Przemoc w rodzinie- procedura niebieskiej karty (dane OPS)

	2014	2015	2016	2017 (I-XI)
Liczba Niebieskich Kart – założonych ogółem	32	48	32	27
W tym: Liczba Niebieskich Kart – rodziny z dziećmi	19	30	15	10
Liczba powołanych grup roboczych	32	48	32	27
Ilość zakończonych postępowań Niebieskiej Karty	6	39	25	27

Tabela nr 1 wskazuje, że liczba zakładanych Niebieskich Kart utrzymuje się mniej więcej na tym samym poziomie. Jedna rodzina może mieć kilka założonych NK. Procedura dotycząca zakończonych Niebieskich Kart odbywa się z 2 powodów, tj. ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

W porównaniu do danych przytoczonych powyżej można założyć, że liczby te nie odzwierciedlają skali zjawiska przemocy w gminie Sobótka, liczącej 12.825 osób. Wiele osób ukrywa fakt występowania przemocy w swojej rodzinie, jak również sąsiedzi i znajomi rzadko zgłaszają taką sytuację do odpowiednich instytucji. Coraz częściej przemoc diagnozują się

poprzez rozmowy pracowników socjalnych z klientami pomocy społecznej (rozmowa z osobą, sposób zachowania osoby, problemy dzieci w placówkach szkolnych, itp.). W miesiącu listopadzie 2017 r. stwierdzono występowanie przemocy w rodzinie (interwencja Policji, przemoc fizyczna, psychiczna, rozmowa z pokrzywdzoną), sytuacja w domu trwała od miesiąca maja 2017 roku i nikt z sąsiadów nie zaalarmował żadnej instytucji o awanturach domowych, mimo, że w rodzinie jest trójka małych dzieci.

W 2017 roku Ośrodek Pomocy Społecznej współpracował ze Stowarzyszeniem „INTRO”, która udzielała wsparcia i pomocy osobom dotkniętym przestępstwem (zarówno dla osób dotkniętych przemocą domową). Pomoc oferowali tacy specjaliści jak: psycholog, prawnik, ponadto przyznawana była pomoc finansowa w ramach finansowania przez Stowarzyszenie. Osoby stosujące przemoc były kierowane na programy edukacyjno – korekcyjne organizowane przez powiat.

II. ZAŁOŻENIA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE SOBÓTKA.

1. Najważniejsze jest bezpieczeństwo ofiary.
2. Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy, bez względu na to, co zrobiła ofiara.
3. Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka.
4. Nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej.
5. Podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest nieskuteczna.
6. Ofiara przemocy w rodzinie cierpi na skutek wielokrotnego urazu.
7. Zrozumiałe i dopuszczalne są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu ofiary i decyzjach, jakie podejmuje, bowiem jest to jeden z objawów doznanego urazu.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1390)
- 2) ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 ze zm.),

3) ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016 r. poz. 487)

4) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz.U. z 2011 r. poz. 259).

Program jest spójny z innymi programami:

- 1) Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020,
- 2) Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020,
- 3) Gminny Programem Wspierania Rodziny w Gminie Sobótka na lata 2018-2020,
- 4) Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Sobótka na lata 2014-2018,
- 5) Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta i Gminy Sobótka na 2018r.

Zasoby miasta i gminy Sobótka w zakresie realizacji programu:

1. Zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin (pracownicy socjalni, pedagodzy, policjanci dzielnicowi, kuratorzy, terapeuci, psychologzy, pracownicy służby zdrowia).
2. Zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą, tj. Ośrodek Pomocy Społecznej, Punkt Konsultacyjny działający przy Ośrodku Pomocy Społecznej, Komisariat Policji, Sąd Rejonowy wraz z zespołem kuratorskiej służby sądowej, Prokuratura Rejonowa, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowo-wychowawcze, zakłady opieki zdrowotnej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, kościoły.

Czynniki gwarantujące właściwą realizację programu:

1. Wsparcie działań i współpraca z samorządem miejskim, powiatowym i wojewódzkim.
2. Dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny.

3. Dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych.
4. Dobra współpraca służb i instytucji na terenie miasta oraz poza nim.
5. Otwartość i chęć współpracy specjalistów.
6. Chęć zmiany i wyjścia z kryzysu osób uwikłanych w zjawisko przemocy.

Zagrożenia w realizacji zadań programu:

1. Stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie.
2. Negatywne wzorce zachowań społecznych.
3. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych rodzin.
4. Brak współpracy niektórych rodzin w zakresie przewycięzania kryzysów.
5. Problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach.
6. Słaba kondycja ekonomiczna rodzin.
7. Zbyt mała współpraca interdyscyplinarna ze strony niektórych instytucji.

III.CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez spójne działanie wszystkich służb oraz zminimalizowanie prawdopodobieństwa wystąpienia aktów przemocy poprzez podniesienie świadomości społecznej.

IV.CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy (psychologicznej, prawnej, terapeutycznej, socjalnej) dla ofiar przemocy w rodzinie,
2. Zwiększenie skuteczności działań wobec sprawców przemocy,
3. Podniesienie poziomu wiedzy, świadomości lokalnej dotyczącej przemocy domowej oraz zmiana nastawienia świadków przemocy do występowania o pomoc dla osób pokrzywdzonych,
4. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, poprawa skuteczności podejmowanych działań.
5. Działania profilaktyczne promujące styl wychowania dzieci bez przemocy

V. DZIAŁANIA

1. Przeprowadzanie specjalistycznych szkoleń dla: pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia, członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, funkcjonariuszy Policji w zakresie świadczenia pomocy ofiarom przemocy domowej.
2. Diagnoza ilościowa i jakościowa zjawiska przemocy w Gminie Sobótka.
3. Systematyczna edukacja społeczności Gminy Sobótka poprzez lokalne środki przekazu, która ma przede wszystkim na celu zwalczanie stereotypów utrudniających pomoc, a także uwrażliwienie na sytuację ofiar przemocy (drukowanie ulotek, zakup broszur, zamieszczanie w lokalnej prasie i gablotach stałych informacji, kampanie informacyjne i edukacyjne, itp.)
4. Powołanie i funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z następującym zakresem działań: analiza wniosków składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o leczenie odwykowe i wywiadów środowiskowych pod kątem informacji o przemocy domowej, przyjmowanie wniosków dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy, stała współpraca z Punktem Konsultacyjnym, występowanie z wnioskami do Prokuratury o wszczęcie postępowania przygotowawczego w sprawie o znęcanie się nad rodziną, występowanie do odpowiednich jednostek organizacyjnych i służb z wnioskami o podjęcie działań interwencyjnych lub prewencyjnych, w sprawach, gdzie ujawniono zagrożenie przemocą w rodzinie, motywowanie i kierowanie sprawców przemocy do wzięcia udziału w kompleksowym programie korekcyjnym dla sprawców przemocy domowej, inicjowanie podejmowania natychmiastowych Interwencji powstrzymujących przemoc, monitorowanie prowadzonych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, prowadzenie całości dokumentacji w sprawach przemocy domowej, powoływanie i rozwiązywanie grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach, w składzie ustalonym w zależności od potrzeb.
5. Udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie w Punkcie Konsultacyjnym (tj. działania interwencyjne mające na celu zatrzymanie przemocy oraz działania terapeutyczne wobec osób, które w przeszłości doświadczały przemocy, a obecnie cierpią na zaburzenia będące skutkiem doświadczenia przemocy).
6. Udzielanie bezpłatnych porad prawnych ofiarom przemocy domowej

7. Prowadzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.
8. Współpraca z instytucjami prowadzącymi ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.
9. Współpraca z PCPR we Wrocławiu w kwestii pomocy ofiarom przemocy oraz kierowania sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.
10. Pomoc psychologiczna dla dzieci, które są ofiarami przemocy w rodzinie.
11. Ochrona osób w podeszłym wieku oraz osób niepełnosprawnych przed przemocą domową i zapewnienie im pomocy psychologicznej.
12. Organizowanie grup edukacyjnych dla rodziców w celu promocji wychowania dzieci bez przemocy.
13. Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych, które obalają mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie usprawiedliwiające jej stosowanie.
14. Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy (psychologicznej, prawnej, terapeutycznej, socjalnej) dla ofiar przemocy w rodzinie.
15. Rozpowszechnianie otrzymanych z powiatu informatorów o instytucjach rządowych i samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie, a w szczególności realizujących programy korekcyjno-edukacyjne.
16. Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
17. Wszelkie inne poczynania mogące przyczynić się do powstrzymywania przemocy w rodzinie, a nieujęte w niniejszym programie.

VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Głównym źródłem finansowania zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie będą środki gminy z zakresu przeciwdziałania przemocy realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w kwocie **64 470 zł**- w szczególności:

I. Przeciwdziałanie przemocy w szkołach 39.600 zł

1. Programy profilaktyczne dla uczniów szkół – 39.600 zł

II. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie -pomoc dla ofiar przemocy 21.870 zł

1. Psychoterapia w grupie dla kobiet w trudnej sytuacji - 6.270 zł
2. Pomoc prawna – 15.600 zł

III. Zespół Interdyscyplinarny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

1. Szkolenie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego – **3.000 zł**

Ponadto Program może być finansowany ze środków przeznaczonych w budżecie Ośrodka Pomocy Społecznej na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł, w tym ze środków unijnych.